

Sairaaloiden ja päivystysten porrasteisuus, työnjako ja yhteistyö

- selvitystyö

Petri Virolainen ja
Sirkku Pikkujämsä

Sosiaali- ja terveydenhuollon
neuvottelukunta

28.9.2023

Pääministeri Orpon hallituksen hallitusohjelma

(kohta 2.6. Palveluiden järjestäminen ja Liite B. Taulukko taloudellisista päätöksistä)

- Uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon palvelulainsäädäntöä, ja ohjataan alueita uudistamaan palvelujaan perustuen palvelujen tarkoituksenmukaiseen porrastukseen.
- Uudistetaan erikoissairaanhoidon työnjakoa koskevat säädökset. Tämä edellyttää terveydenhuoltolain, erikoissairaanhoidon keskittämisasiasetuksen, sote-järjestämislain ja YTA-sopimus-asetuksen muuttamista.
- **Terveydenhuollon päivystysten porrasteisuus ja palveluverkko:**
Säädetään kansallisesta sairaaloiden ja päivystysten kokonaisuudesta vuoden 2024 aikana ottaen huomioon pitkät etäisyydet ja kielelliset oikeudet. Kokonaisuus valmistellaan yhteistyössä hyvinvointialueiden ja yta-alueiden kanssa.
- **Erityisosaamisen ja -palveluiden kokoaminen suuremmiksi kokonaisuuksiksi:**
Ohjataan hyvinvointialueita sopimaan erityispalvelujen ja erikoissairaanhoidon kokonaisuudesta, yhteistyöstä ja työnjaosta yhteistyöalueilla vuoden 2024 huhtikuun loppuun mennessä. Uudistetaan erikoissairaanhoidon työnjakoa koskevat säädökset.

Selvitystyön tausta

- Tavoitteena on varmistaa palvelujärjestelmän kyky turvata mahdollisimman laadukas ja kustannusvaikuttava päivystystoiminta ja erikoissairaanhoido kansallisesti ja erilaisissa tilanteissa.
- Toimiva sairaala- ja päivystysverkosto on myös terveydenhuollon kansallisen varautumisen kulmakivi
- Toimintaympäristö on merkittävästi muuttunut siitä, kun nykyinen lainsäädäntö, sekä sairaaloiden ja ympärivuorokautisten terveydenhuollon päivystysten palveluverkko ja hierarkia on muodostunut.
 - Hyvinvointialue- ja yhteistyöaluerakenne
 - Hoito-, palvelu- ja kuntoutusvelka
 - Henkilöstöpula, osaamisen riittävyyden haasteet
 - Palveluiden toteuttamistapojen kehittyminen (mm. digitalisaatio, etä-mediisiina, ensihoito, lääkihelikopteritoiminta)

Asettamispäätös 28.8.2023 / STM:n kansliapäällikkö

- näkökulmana on **kansallinen** terveydenhuollon palvelujärjestelmä ja terveydenhuollon järjestäminen.
- koota tieto nykytilasta väestön palvelutarpeesta, osaamisen ja henkilöstön riittävydestä, vaikuttavuudesta ja kustannusvaikuttavuudesta sekä siitä, miten keskittämisen- ja päivystyssäätely nykyisin on käytännössä toteutunut ja miten tehtävien keskittämisestä on alueilla sovittu.
- saada säädösvalmistelun tueksi ehdotuksia ja vaihtoehtoja lyhyemmälle ja pidemmälle aikavälille siitä, miten erikoissairaanhoidon sairaaloiden ja terveydenhuollon ympärivuorokautisten päivystysten palveluvalikoimaa, työnjakoa ja yhteistyötä tulisi kehittää kansallisella tasolla.
- osaltaan varmistaa palvelujärjestelmän riittävä alueellinen ja kansallinen valmius ja varautuminen

STM hyödyntää selvitystä säädösvalmistelun tukena ja hyvinvointialueet sopiessaan keskinäisestä yhteistyöstään.

Tehtävänä on

- selvittää nykytilaa ja arvioida tulevaisuuden vaihtoehtoja sekä laatia ehdotuksia erikoissairaanhoidon sairaaloiden ja ympärivuorokautisten terveydenhuollon päivystysten porrasteisuudesta, työnjaosta ja yhteistyöstä toiminnoittain ja erikoisaloittain yhteistyö- (yta-) alueilla ja kansallisesti lyhyellä (muutama vuosi) ja pidemmällä aikavälillä.
- ottaa huomioon väestön palvelutarve eri alueilla ja palveluissa, osaavan henkilöstön ja osaamisen riittävyys, vaikuttavuus, uusien palvelumuotojen tuomat mahdollisuudet (ml. digitalisaatio, etälääketiede, ensihoito ja lääkärihelikopteritoiminta) sekä kustannusvaikuttavuus
- ottaa huomioon normaaliolot ja eri asteiset erityis- ja poikkeustilanteet ja -olot
- selvittää, miten nykyinen keskittämis- ja päivystyssäätely on käytännössä toteutunut ja miten tehtävien keskittämisestä on alueilla sovittu.

Ohjausryhmän kokoonpano

Puheenjohtaja: Cantell-Forsbom Anna, osastopäällikkö, STM / APO

Varapuheenjohtaja: Luoma Ilkka, hyvinvointialuejohtaja, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Hakari Kari, osastopäällikkö, STM / OHO

Korkiakoski-Västi Minna, hyvinvointialuejohtaja, Keski-Pohjanmaan hyvinvointialue

Leskinen Sally, hyvinvointialuejohtaja, Etelä-Karjalan hyvinvointialue

Naukkarinen Olli, hyvinvointialuejohtaja, Kanta-Hämeen hyvinvointialue

Puumalainen Taneli, osastopäällikkö, STM / TUTO

Rantanen Tanja, budjettineuvos, yksikön päällikkö, VM/BO/ATY

Sand Juhani, konsernijohtaja, Pirkanmaan hyvinvointialue

Seppälä Santeri, hyvinvointialuejohtaja, Etelä-Savon hyvinvointialue

Svahn Sanna, hyvinvointialuejohtaja, Länsi-Uudenmaan hyvinvointialue

Varhila Kirsi, hyvinvointialuejohtaja, Satakunnan hyvinvointialue

Jäsenet:

STM

VM

**1-2/Yta-alue siten, että
kaikilta hva:lta (pl. Uusimaa)
on jäsen joko työ- tai
ohjausryhmässä**

Asiantuntijasihteerit: Sirkku Pikkujämsä lääkintöneuvos, STM/APO ja Lasse Ilkka lääkintöneuvos, STM/TUTO

Työryhmän kokoonpano

Puheenjohtaja: Virolainen Petri, hyvinvointialuejohtaja, Päijät-Hämeen hyvinvointialue

Varapuheenjohtaja: Pikkujäämsä Sirkku, lääkintöneuvos, STM/APO

Hedman Antti, johtajaylilääkäri, Pohjois-Savon hyvinvointialue

~~Kinnunen Mari~~ Mäenpää Sami, toimialuejohtaja, Kainuun hyvinvointialue

Kinnunen Marina, hyvinvointialuejohtaja, Pohjanmaan hyvinvointialue

Kähärä Kirsti, johtajaylilääkäri, Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue

Miettinen Heikki, johtajaylilääkäri, Keski-Suomen hyvinvointialue

Mäntymaa Marja-Liisa, johtajaylilääkäri, Kymenlaakson hyvinvointialue

Mäkijärvi Markku, johtajaylilääkäri, HUS-yhtymä

Pietilä Mikko, sairaalapalveluiden johtaja, Varsinais-Suomen hyvinvointialue

Rainesalo Sirpa, johtajaylilääkäri, Pirkanmaan hyvinvointialue

Taskila Jyri J., johtajaylilääkäri, Lapin hyvinvointialue

Turpeinen Miia, yliopistosairaalajohtaja, Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointialue

Wilén Susanna, toimialajohtaja, Pohjois-Karjalan hyvinvointialue

Pysyvät asiantuntijat:

Blanco-Sequeiros Andreas, johtaja, STM/OHO/Ohja

Ilkka Lasse, lääkintöneuvos, STM/TUTO;

Mähkä Merituuli, hallitusneuvos, STM/APO

Papunen Erkki, hallitusneuvos, STM/OHO

Vuorinen Virpi, budjettineuvos, VM/BO

Jäsenet:

STM

VM

**1-3/Yta-alue siten, että
kaikilta hva:lta (pl. Uusimaa)
on jäsen joko työ- tai
ohjausryhmässä**

Obs.

- Selvityksessä pyritään tekemään ehdotuksia **kansallisesta** näkökulmasta kaihtamatta vaikeitakaan aiheita.
- Selvitystyötä ei tehdä yksittäisten alueiden, sairaaloiden tai päivystysyksiköiden näkökulmien puolustamiseksi tai etujen ajamiseksi.
- Selvityksessä ei tulla ottamaan kantaa yksittäisen hyvinvointialueen tai yksittäisen sairaalan tai päivystyksen toimipisteen palveluvalikoimaan tai muotoon eikä näin ollen tee ehdotustaan esim. karttamuotoon.

Selvitystyön eteneminen

Työryhmän päivittyvä työsuunnitelma 15.9.2023

- Jokaisen hyvinvointialueen näkemykset ja kuuleminen
 - Strukturoitu kysely
 - Näkemysten kokoaminen yhteistyöalueittain
- Työryhmän alaryhmät
 - Erilaiset päivystystoiminnat ja uudet palvelumuodot
 - Sairaaloiden leikkaus-, synnytys- ja tehohoito
 - ...
- Tietopohjan kokoaminen
 - THL, muut
- Muiden tahojen kuuleminen ja muoto
 - Päätetään syksyn kuluessa
 - Tavoitteena tasapuolisuus ja avoimuus (mm. ammatti- ja potilasjärjestöt, erikoisalayhdistykset)

Selvitystyön aikataulu ja viestintä

- Toimikausi on 1.9. – 31.12.2023.
- Työryhmän ja alaryhmien kokoukset 1.9.2023 alkaen n. kahden viikon välein ja lisäksi välityöskentely
- Ohjausryhmän kokoukset 20.9., 25.10., 30.11. ja 20.12.2023
 - STM tiedote selvitystyön etenemisestä ohjausryhmän kokousten jälkeen
- Selvitystyön tilannekatsaus sosiaali- ja terveydenhuollon neuvottelukunnan ja hyvinvointialuejohtajien verkoston kokouksissa syksyn 2023 aikana
- Loppuraportin luovuttaminen sosiaali- ja terveysministeriölle joulukuussa 2023
 - STM:n raportteja -julkaisusarja